

11 juni 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Provincie St.-Clemens van de
Redemptoristen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 7 maart 2013. Op 12 april 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], C.Ss.R., lid van het provinciaal bestuur van de Provincie St.-Clemens van de Redemptoristen.

Op 16 mei 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar echtgenoot [naam]. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. N.D. Geraads. Namens de Provincie St.-Clemens van de Redemptoristen zijn verschenen [naam], C.Ss.R en [naam], juridisch medewerker.

2. De klacht

2.1. Klaagster is opgegroeid in een zeer katholiek gezin in [plaats]. Vanuit school bezocht zij [naam] Kerk in [plaats]. Toen klaagster voor de tweede keer in de eerste klas zat (klaagster had een jaar gedoubleerd) mocht zij samen met een van haar broertjes de heilige communie doen. Aangeklaagde bereidde de kinderen die de heilige communie mochten doen daarop voor. Zo kwam klaagster in 1961 met aangeklaagde in contact.

Ook was klaagster lid van het kerkkoor dat door aangeklaagde werd geleid. Aangeklaagde zei altijd tegen klaagster dat zij haar mooie stem van God had gekregen. Ook liet hij klaagster vaak voorzingen/solo-zingen. Dit gaf klaagster een speciaal gevoel.

Als klaagster solo moest zingen, moest zij voor het koor gaan staan bij de kansel. Aangeklaagde kwam dan op zijn knie naast haar zitten, pakte haar schouder en ging met zijn hand in de onderbroek van klaagster.

Ook kwam aangeklaagde tijdens de koorrepetities achter klaagster staan en reed dan tegen haar op. Klaagster voelde dan de erectie van aangeklaagde tegen haar billen en rug aan. Ook nam aangeklaagde klaagster bij zich op schoot in de kerkbank. In die tijd droeg klaagster altijd rokjes met daaronder kousen die door middel van elastiekjes omhoog werden gehouden. Aangeklaagde trok één van die elastiekjes los. Dit deed pijn op het been van klaagster en klaagster begon te huilen. Hierop nam aangeklaagde klaagster mee 'naar achteren'. Daar begon hij over de dijnen van klaagster te wrijven. Ook ging hij met zijn vingers in haar onderbroekje en betastte haar schaamlippen. Klaagster herinnert zich niet dat aangeklaagde ook met zijn vingers in haar vagina is binnengedrongen.

Voor genoemde seksuele handelingen vonden minimaal twee keer per maand plaats gedurende vier jaren lang.

Op enig moment maakte klaagster thuis duidelijk dat zij niet meer naar de koorrepetities toe wilde. Wat de reden hiervoor was heeft klaagster niet aan haar ouders durven vertellen. De moeder van klaagster maakte hiertegen geen bezwaar, zodat klaagster ook daadwerkelijk van het koor af ging.

2.3. Onder andere door het seksuele misbruik door aangeklaagde is klaagster beschadigd geraakt. Klaagster kan er niet tegen als haar man haar aanraakt. Als haar man achter haar staat heeft zij direct herinneringen aan het tegen haar aanrijden door aangeklaagde tijdens de koorrepetities. Klaagster verzorgt zich niet goed en doet geen moeite er leuk uit te zien. Zij heeft het gevoel dat ze hierdoor voorkomt dat mannen naar haar kijken en zij opnieuw slachtoffer wordt van seksueel misbruik.

In 1985/1986 is klaagster in therapie geweest bij GGZ [naam]. Pas toen heeft zij voor het eerst van haar lichaam leren houden en aan haar man verteld wat aangeklaagde haar aan heeft gedaan. De echtgenoot van klaagster heeft bevestigd dat hij in 1985/1986 op de hoogte is geraakt van het seksueel misbruik door aangeklaagde.

Klaagster heeft nooit kunnen genieten van intimiteit en wantrouwt iedereen. Ook ervaart zij veel angsten. Zo heeft klaagster last van pleinvrees.

2.3. Klaagster wenst erkenning te ontvangen voor hetgeen aangeklaagde haar aan heeft gedaan.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Naam] heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat de klacht jegens aangeklaagde de Provincie heeft verrast. In de archieven zijn geen documenten gevonden die verwijzen naar bekendheid met het gestelde misbruik. Noch bij de Provincie St.-Clemens van de Redemptoristen noch bij het Bisdom zijn gegevens of signalen bekend die zouden kunnen duiden op seksueel misbruik gepleegd door

aangeklaagde. Ook de onderzoeken van de Commissie Deetman hebben geen aanwijzingen in die richting en jegens aangeklaagde opgeleverd.

Omdat er geen nader steunbewijs in het dossier aanwezig is, is het moeilijk om het waarheidsgehalte van de klacht van klaagster objectief vast te stellen. [Naam] en [naam] hebben daarentegen beiden verklaard niet te twifelen aan de authenticiteit en het waarheidsgehalte van het verhaal van klaagster. De handelingen waarvan klaagster stelt dat aangeklaagde deze gepleegd heeft, leveren seksueel misbruik op met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie. Dit is zeer verwerpelijk. Namens de Provincie St.-Clemens van de Redemptoristen heeft [naam] hiervoor zijn excuses gemaakt.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 52 jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden. Gedurende vier jaren lang en zo'n twee maal per maand betastte aangeklaagde de blote geslachtsdelen van klaagster of reed hij met zijn stijve geslachtsdeel tegen de billen en rug van klaagster aan tijdens de koorrepetities.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt haar verklaring ondersteund door de klacht van een van haar zusters, bij de Klachtencommissie bekend onder nummer 2012T835. Ook deze zus van klaagster stelt door aangeklaagde seksueel misbruikt te zijn op eenzelfde wijze als klaagster misbruikt is, gedurende de periode dat zij zong in het koor.

Ook heeft de Klachtencommissie acht geslagen op de verklaring van de echtgenoot van klaagster afgelegd ter zitting. Zo heeft [echtgenoot] verklaard al in 1985/1986 bekend te zijn geraakt met het seksueel misbruik van klaagster door aangeklaagde. Klaagster heeft destijds in detail aan hem verteld wat aangeklaagde haar aan heeft gedaan, hetgeen klaagster ter zitting nogmaals herhaald heeft.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas zeven jaar oud. Aangeklaagde was voor haar iemand waarin zij vertrouwen moest kunnen stellen. Aangeklaagde heeft van deze situatie misbruik gemaakt.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klaagster is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Klaagster heeft niet direct om een financiële vergoeding verzocht wegens het leed dat aangeklaagde haar heeft aangedaan. Ambtshalve wijst de Klachtencommissie er op dat klaagster bij een gegrondverklaring van haar klacht door de kerkelijk gezagsdrager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Provincie St.-Clemens van de Redemptoristen de klacht gegrond te verklaren en zich in te spannen te doen wat in zijn macht ligt om het leed van klager te verzachten.

Dit advies is vastgesteld op 11 juni 2013 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, drs. L. Erfmeyer en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.